

predgovor

Mariborska knjižnica je leta 1999 ob petdesetletnici svojega obstoja izdala zbornik *Na temeljih preteklosti snujemo prihodnost: 1949–1999* in v njem strnila temeljne podatke o svojem razvoju ter pregledno predstavila celotno dejavnost, znotraj katere ima obsežen delež delo z mladimi bralci. To posebno področje knjižničarstva ima v Mariboru dolgoletno tradicijo, leta 2003 se je zaokrožilo petdeset let od ustanovitve prve knjižnice za otroke. Ob jubileju namenjamo nepretrganemu razvoju mladinskega knjižničarstva v našem mestu primerno pozornost ter mu posvečamo dopolnilni zbornik kot samostojno vsebinsko celoto.

Eden od motivov za pripravo novega zbornika je bila obveza, ki smo si jo naložili po izidu prvega, da bomo raziskali, kako je nastala prva knjižnica za otroke in kako je delovala v letih od 1953 do 1963. Naloga je bila kljub težavam opravljena, saj je zaradi pomanjkanja dokumentov terjala dosti zamudnega iskanja raznih drugih virov.

Vzporedno smo se lotili temeljite obravnave nadaljnega razvoja v času od 1964 do 1970 ter v najbolj intenzivnem obdobju od 1971 do 2003. V zadnjem so kot plod pomembnih odločitev in daljnosežnih predvidevanj v okviru knjižnične mreže Mariborske knjižnice od ene nastale tri pionirske knjižnice ter številni pionirski oddelki, Služba za mlade bralce pa je razvila raznovrstne oblike dela z otroki.

Prvi prispevek v zborniku zajema celovito dogajanje v teku petdesetih let, razvojne tokove, organizacijsko rast, prostorsko problematiko, vsebinske usmeritve

»Če vam je kaj do lepšega cvetja,
poskrbite zanj spomladi.«
Paul Hazard

ter pestrost in dosežke celotne dejavnosti znotraj knjižnične mreže in v širšem prostoru. Na koncu podaja še številčni prikaz stanja v letu 2003 kot izhodišče za bodoče primerjave.

Nadaljnji prispevki so razvrščeni v naslednjem vsebinskem loku. Knjižni vzgoji je posvečen teoretični članek, nato knjižničarji, specializirani za delo z otroki, kot snovalci in izvajalci bibliopedagoškega dela z raznih vidikov razčlenjujejo njegove posamezne oblike. Pripovedujejo o vstopanju otrok v svet pravljic in kako se s pravljicami povezujejo mnoge druge oblike dejavnosti, prikazujejo pestrost prireditev in razstav v knjižničnih enotah in zunaj knjižnice, predstavljajo razglede po svetu, razlagajo, kako mnogostransko so računalniki vključeni v dejavnosti za mlade bralce. Sledijo članki o povezovanju otrok v skupine za obravnavo knjižnih del, o oblikovanju Veselih počitnic za zanimivo preživljanje prostega časa otrok, o posebnih srečanjih predšolskih otrok in njihovih spremljevalcev v knjižničnih prostorih ter o velikem pomenu igrač kot knjižničnega gradiva in o njihovi nepogrešljivi uporabi v otrokovem razvoju.

Zaključni del zbornika tvorijo preglednice, ki kažejo številnost in obseg dejavnosti ter sporočajo zanimive podrobnosti. Spremljata jih dve kazali: imensko kazalo izvajalcev raznih oblik dela in predmetno imensko kazalo. Nazorno vsebinsko razsežnost dodajajo besedilu fotografije iz fotoarhiva Mariborske knjižnice in iz fotoarhiva časnika Večer, ki nam je dovolil njihovo uporabo, ter številno drugo slikovno gradivo.

Dragoceno pri nastajanju zbornika je bilo, da so se mlajši sodelavci v knjižnici ozrli v preteklost in jo povezali s sedanostjo. Kljub obilici dela in številnim obveznostim so si vzeli čas, da so raziskali knjižnično izročilo in opisali lastne izkušnje. Izkušnja je kot seme, v katerem je kal novega, ki v sebi kopiči energijo, da jo lahko prelije v novo rast. V tem smislu je zbornik dokument minulih časov ter hkrati priročnik za sedanje in naslednje generacije, ki bodo svoja iskanja nadaljevale na podlagi dognanega in preizkušenegega.

Iskanje gradiva so mi ljubeznivo olajševali kolegice in kolegi iz Univerzitetne knjižnice Maribor, zlasti iz domoznanskega oddelka. Vsem, ki so mnogovrstno sodelovali pri nastajanju in oblikovanju zbornika, se pristrčno zahvaljujem za prizadevnost in trud, za pomoč in naklonjenost, še prav posebej Maji Logar za bistveni prispevek k vsebini in podobi zbornika ter za požrtvovalno in ustvarjalno souredniško delo.